

Projekt „**Antropoceńska nostalgia w amerykańskiej kulturze (audio)wizualnej XXI wieku**” opisuje nowy rodzaj nostalgii, widoczny głównie w tekstach kultury wizualnej i audiowizualnej, który powstał w efekcie postępującego kryzysu klimatycznego.

Głęboki wpływ, jaki katastrofa klimatyczna wywiera na współczesną kulturę amerykańską wymaga dokładnego zbadania. Spowodowane przez człowieka szkody dla klimatu stały się w ostatnich latach bardziej zauważalne, co wywołało powszechny niepokój związany ze stanem środowiska naturalnego i doprowadziło do powstania nowych lęków (takich jak eko-lęk). Wiele amerykańskich tekstów kultury porusza więc kwestię kulturowych reakcji na kryzys klimatyczny, co zamierzam dogłębnie przeanalizować w moim projekcie. Mimo że antropocen nie został oficjalnie uznany za nową erę w dziejach Ziemi, pojęcie to (choć problematyczne) z powodzeniem funkcjonuje jako ważny temat badań. Świadomość antropocenu doprowadziła do powszechnej zmiany percepcji, w rezultacie czego rozróżnienie między naturą i kulturą okazało się ostatecznie nieaktualne. To znaczące oddziaływanie zjawiska geologicznego na kwestie kulturowe wymogło rewizję istniejących kategorii takich jak nostalgia, która jest obiektem moich badań.

Celem niniejszego projektu jest dokładna analiza tego, w jaki sposób (i do jakiego stopnia) postrzeganie antropocenu jako znaku trwałych zmian klimatycznych wpłynęło na nostalgię w tekstach amerykańskiej kultury wizualnej i audiowizualnej XXI wieku. Moja praca opiera się na hipotezie, że po roku 2000 powstał nowy rodzaj nostalgii, wynikający z uznania antropocenu jako istotnego i nieodwracalnego zagrożenia. Sentyment ten (który nazwałam „antropoceńską nostalgią”) różni się od dojmującej tęsknoty za minionym czasem, jak powszechnie definiuje się nostalgię. **W przeciwieństwie do jej innych i przeszłych form, wykorzystuje ona estetykę ubiegłych dekad, proponując bardziej krytyczne spojrzenie na minione lata. Poprzez moją analizę, dowodzę, że badany typ nostalgii funkcjonuje jako współczesna, istotna „struktura odczuwania” („structure of feeling”, por. Williams 1961).**

Zakładanymi efektami projektu „Antropoceńska nostalgia w amerykańskiej kulturze (audio)wizualnej XXI wieku” są: manuskrypt i projekt książki, który zostanie złożony w jednym z międzynarodowych wydawnictw akademickich, a także artykuł naukowy złożony do międzynarodowego czasopisma i/lub zbioru pod redakcją. Aby dokładnie zbadać antropoceńską nostalgię jako zjawisko obecne w wielu obszarach kultury, omówię, w jaki sposób przejawia się ona w czterech różnych mediach: fotografii, serialach, filmie oraz malarstwie. W każdym z rozdziałów dokonam analizy dyskursu, badając wizualne i tekstualne aspekty danego dzieła i umiejscowię je w kontekście kulturowych teorii antropocenu i nostalgii, co pozwoli mi stworzyć teoretyczne ramy dla szczegółowego przebadania antropoceńskiej nostalgii w kulturze amerykańskiej. Wybór omawianych tekstów jest bezpośrednio powiązany z formami wyrazu analizowanego zjawiska, takimi jak estetyzacja, użycie wizualnych tropów minionych dekad czy nienaturalnych kolorów. Podczas analizy każdego z mediów, **omówię różne przejawy tego rodzaju nostalgii: przedstawienie amerykańskiej kultury paliwowej, pesymistyczny obraz zmieniającego się krajobrazu Stanów Zjednoczonych czy odniesienia do trudnych relacji między naturą i kulturą minionych dekad.**

Używając nostalgii jako soczewki, dzięki której można wyraźniej dostrzec społeczne i psychologiczne konsekwencje kryzysu klimatycznego, mój projekt proponuje nowe podejście zarówno do nostalgii, jak i antropocenu. Sposób, w jaki świadomość zmian klimatu wpływa na omawiany sentyment nie został jeszcze odpowiednio przeanalizowany, co jest widocznym niedopatrzeniem. Oprócz wypełnienia tej luki badawczej, mój projekt uzupełni kulturowe teorie nostalgii i antropocenu, wnosząc wkład w dalszą konceptualizację tych zjawisk i poszerzając aktualny stan wiedzy na temat reprezentacji zmian klimatu i eko-lęków w tekstach kultury. Ponadto, mój projekt tworzy nowe perspektywy w badaniach amerykanistycznych i kulturoznawczych. Dzięki popularności kultury amerykańskiej i dostępności wybranych przeze mnie tekstów (jako że większość utworów wizualnych i audiowizualnych jest łatwo dostępna w internecie), omawiane filmy i obrazy są czytelne także poza USA. Z uwagi na uniwersalny charakter problemów związanych z kryzysem klimatycznym oraz powszechność zjawiska nostalgii we współczesnych kulturach zachodnich, wyniki moich analiz będą przydatne dla badaczy opisujących nostalgię i/lub kulturowe odpowiedzi na antropocen także w kontekstach innych niż amerykański.